

V Pardubicích, 20. ledna 2011

POSUDEK OPONENTA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Název bakalářské práce: Hrobová výbava v době římské v Čechách

Další údaje: Univerzita Pardubice

Fakulta filozofická

Ústav historických věd

Autor: Lenka Střihavková

Vedoucí práce: doc. PhDr. Luboš Jiráň, CSc.

Posudek vypracoval: PhDr. Pavel Titz, Ph.D.

Předložená bakalářská práce Lenky Střihavkové má celkem 61 stran, z toho dvě strany tvoří soupis použité literatury, jedna je naplněna soupisem obrazové přílohy a jejích zdrojů a čtyři strany tvoří samotnou obrazovou přílohu – konkrétně se jedná o tabulkové zpracování chronologie doby římské, schematické znázornění rozmístění milodarů v hrobech doby římské a dvě orientační tabulky stručně přibližující artefakty příslušného období (keramika a spony).

Práce Lenky Střihavkové si v souladu se zadáním klade za cíl analyzovat hrobovou výbavu doby římské (starší i mladší) na území Čech s tím, že rovněž zhodnotí dosavadní bádání tohoto segmentu dějin včetně jeho cílů a metod. Výsledkem má být analýza variability artefaktů funerální sféry v materiální kultuře doby římské.

V úvodu, autorka se autorka věnuje vymezení pojmu „doba římská“, periodizaci tohoto období na jednotlivé stupně se vztahem k našemu území, stručně charakterizuje zdroje archeologického poznání tohoto období. Dále autorka v úvodu představuje jednotlivé části své práce I to, jak metodologicky přistupovala k dostupným údajům. Zde zmiňuje i častý problém s nedostatkem nálezových okolností u starších výzkumů apod.

První kapitola je věnována historii bádání o době římské u nás. Tato hutně psaná kapitola obsahuje odkazy na množství publikovaných starších i novějších monografií a článků (viz poznámky pod čarou), které však autorka neuvádí v použité literatuře (!?).

Následující druhá kapitola je věnována pohřbívání v době římské, věnuje se oběma nacházeným ritům a též tzv. bohatým hrobům. Na s. 7 autorka zmiňuje Köhlerovu klasifikaci bohatých hrobů s tím, že u nás je zatím znám takový hrob jediný (Dobřichov – Pičhora IV) a o stranu dále v posledním odstavci kapitoly diskutuje přibývání a ubývání „hrobů s bohatou výbavou“. Jak tomuto nesouladu rozumět? Jde o terminologickou, a tedy jinak nevysvětlenou, záležitost nebo skutečný rozpor v tvrzeních?

Třetí kapitola je nejen velice stručná (prakticky jde o jediný odstavec), ale svým názvem i povahou by spíše náležela do úvodu. Takto hovořit o cílech a metodě práce uprostřed práce se mi nezdá vhodné.

Čtvrtá kapitola se věnuje jednotlivým skupinám artefaktů nacházených v hrobech doby římské na území Čech (spony, keramika, jehlice, části opasků, picí rohy, zbraně, nástroje, hřebeny, části koňských strojů, zlaté šperky). Ve vztahu k této celkem obsáhlé kapitole se domnívám, že si čtenář zasloužil rozšíření obrazové přílohy s tím smyslu, že mu autorka ukáže nejen keramiku a spony, o nichž v zásadě hovoří, ale i o dalších skupinách nacházených artefaktů. Takto jsou obrazová příloha i čtenář výrazně ochuzeni o podstatnou část diskutovaných nálezů.

Následující pátá kapitola je soupisem vybraných hrobů, které autorka analyzuje a dělí na dobu římskou starší a mladší. Sestavení této kapitoly bylo jistě nejnáročnější, ale zde shromážděný materiál následně autorka může analyzovat a směřovat k závěrům.

Ty jsou představeny v následující kapitole, která je vlastně komentářem několika analýz vzniklých prostřednictvím sestavených tabulek (zvláště starší a mladší doba římská) a na jejich základě vytvořených grafů. Následné srovnání obou období zřetelně ukazuje na změny (nebo ne) v poměrném zastoupení jednotlivých typů artefaktů.

Jak autorka sama v závěru přiznává, tím, že svou studii realizovala na „vybrané“ stovce hrobů však mohlo zásadně zkruslit výsledek její analýzy. Nicméně zadanou práci zvládla velmi dobře.

Bakalářská práce Lenky Střihavkové je poměrně pečlivě upravená a sepsaná vyváženým stylem. Autorka se však nevyvarovala některých nedostatků, obsahových i formálních. Zmiňme vyjádření „na našem území“ ze strany 7, který je vzhledem k zadání práce poněkud matoucí – jde o Čechy nebo území ČR? Dále je zřejmé, že autorka neměla zcela jasno jak pracovat s poznámkovým aparátem. Někdy jej zahajuje velkým, jindy malým písmenem, stejně tak jej nahodile zakončuje tečkou a jindy ne. V poznámce č. 50 dokonce píše „viz.“ jako zkratku(!) apod. Jinak se však vyvarovala stylistických i pravopisných chyb i překlepů.

Celkově autorka prokázala schopnost práce s odborným textem i takový text vytvořit. Zorientovala se v dostatečné míře v zadaném tématu a její práce splňuje nároky na tento typ prací kladené.

Proto doporučuji předloženou bakalářskou práci k obhajobě a navrhuji ji hodnotit jako VELMI DOBROU.

PhDr. Pavel Titz, Ph.D.
Katedra religionistiky
Fakulta filozofická, Univerzita Pardubice
Studentská 84
532 10 Pardubice